

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Előfizetési árak:
1 évre 12 kor., 1/2 évre 6 kor., 1/4 évre 3 kor.
Egyes szám ára 10 fill.

Felelős szerkesztő:
BILKEI FERENC.

Megjelenik: kedden, csütörtökön és szombaton este.
Szerkesztőség és kiadó-hivatal: Szent-István-tér 1.
Egyes számok kaphatók: a dobányföldszékben.

Közigyűlés a vármegyén.

— Politikai kiállítások. —

Fejérvármegye törvényhatósági bizottsága tegnap d. é. közgyűlést tartott, amely bár szorososan a vármegyei közigazgatás keretébe tartozó ügyeket vitatott meg, bizonyos politikai súlyt képvisel vármegyénknek a külsőben levő nemzeti küzdelmekkel szemben követendő magatartásában. Nevezetesen a közgyűlés állást foglalt a Khuen-Héderváry-kormány ellen, amelyben a nemzeti törekvések letörőjét látja s ez állásfoglalás tanujelét adta annak, hogy a vármegye közönsége a multban tapasztalt legjobb meggyőződése szerint fog helyt állani a ránk következő nemzeti küzdelmekben. Ez állásfoglalás nemcsak azért fontos, mert megszólaltatja a nemzeti akaratot, de a legjobb kiállításokat meríthetjük belőle a képviselőválasztásokhoz is, amelyekre a kormány az ő létét s céljait alapítja. A Khuen-kormány itt ne keresen támpontot rejtegetett, de egy egész nemzet hazafias érzésével megsejtett kárhozatos működéséhez!

A közgyűlés várható politikai megnyilatkozása szokatlan nagy számban hozta egybe a törvényhatóság tagjait. A közgyűlésnek e szélesebb területen való mozgását szívesen látjuk, amelyet bár politikai hangulatok magyaráznak meg, de úgy is elfogad-

hatunk mint a törvényhatóság szélesebb, *termékenyebb* működésre való törekvését. Jásznagykunvármegye átirata, amelyet egyhangú lelkesedéssel tett magáévá a közgyűlés, épen erre vonatkozik. Az átirat több *életet*, termékenyebb működést, körültekintőbb magatartást kíván felkelteni a törvényhatóságokban a nemzeti akarat ébrentartására s fogantatására. A vármegye, amely az alkotmányos jogoknak mindig hű öre volt, többet foglalkozzék az alkotmányos kötelességekkel s tartsa kontaktusban a közönséget arra, hogy a kormány részéről támasztott nemzetellenes törekvések készen találják. Ezekkel a törekvésekkel szemben ne úgy mutatkozzék mint presszióval, hivatalos hatalommal vagy a pénz ördögével szétforgácsolható nép, hanem mint érvényesülni kívánó nemzet.

Ebben a magas eszmemenetben folyt le a közgyűlés, amelynek lefolyásáról alább adunk részletesebb jelentést:

A közgyűlésen Szécs Jenő alispán elnököl. Elnöksége szintén a politikai helyzettel van kapcsolatban. Széchenyi Viktor gróf főispán lemondása — kormányrészlőr — még nem befejezett dolog, azonban a jelen közgyűlésen már elnökölni nem kívánt. A közgyűlést 10 órakor nyitotta meg széles körű érdeklődés mellett az elnökölő alispán. Megnyitó szavaiban utalt a főispán távollmaradásának okára s a bizottsági tagok osztályon helyeslése mellett tette fel az indítványt, hogy a

törvényhatóság az eltávozott főispántól egy összehívandó rendkívüli közgyűlés keretében vegyen ünnepélyesen búcsút.

A közgyűlés első tárgya az alispáni jelentés volt. Balassa Sándor, az előadó főjegyző ismertetvén a jelentést, csak egyik pontjára tért ki részletesebben, amely a politikai bonyodalmaakra való tekintettel különösen aktuális. Arról volt szó, hogy a törvényhatóság éber legyen az őt megillető részt a Khuen-kormány esetleges nemzetellenes törekvéseinek megállításában. Evégből szükségessé válik, hogy minden hónapban egyszer rendkívüli közgyűlésre jöjjön egybe a törvényhatóság, hogy előkészítse az egyöntetű magatartást s a megye politikájának intézésében a nemzeti ellentállásnak állandóan lelket adjon. A rendkívüli közgyűléseket, amelyeket már az állandó választmány részletesen megtárgyal, minden hónap első hétfőjére proponálta az alispán. Az indítványhoz, felfogva annak lényegessé fekvő érdekeit, ellenvetés nélkül járult hozzá a közgyűlés.

A tárgysorozat következő pontját Apponyi Albert gróf, volt közoktatásügyi és Darányi Ignác, volt földművelésügyi miniszternek bucsuja volt a vármegyétől. A miniszterek tudósát az előadói indítványra sajnálattal vette tudomásul a közgyűlés.

A Khuen-Héderváry-kormány benutaltatása épen ellenkező hangokat váltott ki a közgyűlésből, amelyben már régen nem tapasztalt kavargóságot idézett elő. A Khuen-kormány bejelentette a vármegye közönségének a kormányrajutását s a vármegye hazafias támogatását és bizalmát kéri. Az előadó főjegyző azt indítványozta, hogy sajnálattal vetessék tudomásul a kormány bejelentése. Most felállott Sárközy Aurél petendi földbirtokos, volt komáromi főispán s ebben a tá-

Az egynapos asszony.

(Monolog.) Irta: dr. Vrabély Á.

Egy társasösszejövetelen művészi vénával szavalt Sz. ... M. ... (Vége.)

— De hol is késik ilyen soká! (Félig sirva.) Irni fogok neki: ha nem jön, akár beszappanozva is, elválok tőle. Igen, irni fogok! (Az íróasztalhoz megy és levélpapír után kutat.) Országot egy levélpapírral! (Még pillantja a kulcsot az íróasztal-fiókban. Ijedten.) Jeeszusom! A férjem rajt hagyta a kulcsot a fiókján! No hát a papa ilyesmit sohasem tett; mielőtt elment 10-szer is megnézte, hogy be van-e zárva minden fiók és elvitte magával az összes kulcsokat, sokszor még a mama spájz kulcsát is. Szerencsére a mamának volt még egy kulcsa — a papa íróasztalához.

Kihuzsam a fiókot? Nem, ez nem illik. De végre is a férjnek nem lehetnek privát titkai a feleségcske előtt?! Azután meg nem azért nézek bele, hogy belenézsek, hanem levélpapírt keresek azért, hogy neki írjak. Kihuzsam a fiókot? (Az íróasztal fölött függő férfi-arc képre mutat.) Ezen a bácsi n gombok vannak, majd megkérdem tőle. (Egy széken állva, bökdősi a férfi kabátján levő

gombokat.) Kihuzsam, ne huzsam, kihuzsam, ne huzsam, kihuzsam... Kihuzsom. (Kinyitja a fiókot, majd hirtelen becsapja.) Jeeszusom! A férjem naplója! (Idegesen kezébe veszi az íróasztalon levő két-öt és férjét ábrázoló fénykép közül az ura arcképet s azon bökdősi a gombokat.) Megnézzem ne nézzem, megnézzem, ne nézzem. Jusz! is megnézem! (Kiveszi a naplót és szívéhez szorítja.) Jaj Istenem úgy félek! Még sohasem olvastam fiú naplót, pedig az udvarlóim mennyi könyvkvet odaküldöszözték. Aztán milyen cifra lehet, hisz az enyém is — pedig magaviseletből mindig egyszem volt — olyan cifra volt, hogy tegnap mielőtt a templomba mentünk elégettam. Mi is lehet ebben?

Jaj, csak menni jobban megborotválnák, hogy soká ott maradna és ezt elolvashatnám!

(Kinyitja a naplót.) No ni, a szemtelen; hát nem kitépte a legérdemesebb, első 153 lapot. Hogy milyen fiúkuskok is ezek a férfiak! És ha megkérdézném tőle, hát fogadni mernék, hogy nem mondaná meg mi volt benn. (Nézi a naplót) Csak ápr. hó elsőjével kezdődik. De hisz ez érdekes! Ezen a napon ismerkedtünk össze. (Olvasza.)

„A szabó megint itt volt a kontóval, A váltót megvitatolták. Gyalázatosak ezek a korcsmai ebédék! Meg kell házasodnom.”

No ni, hát éhségből házasodnak a férfiak. Ezt se tudtam, eszerint ha Karcsi 1907. épr. hó 1-én jóllakik, akkor én még ma is leány lehetek.

(Tovább olvas) „Délután Feketéknél voltam jounon. Rém fád kompanya. Hanem megismerkedtem egy kis csitrirel, szintelen kis béka...”

Csak nem engem gondol a nyomorult! En csitri! ? hiszen olyan hosszú volt a szoknyám, hogy egyre botolgattam benne, En szintelen! ? No de ilyet! hiszen mikor utban voltunk és a kalap is a fejemen volt, még akkor is ecetes uborkát szopogattam, hogy érdekesen sápadt legyek. Cikket fogok irni az újságba és — felvilágosítom az összes lányokat! És hozzá még béka is... (Férje arcképehez.) Maga kukac. Nem is akarom látni. (Az arcképet hátalt fordítja.)

(Olvas) — „egy kis csitrirel, szintelen kis béka...” — Jaj de csunyan beszél! (Olvas) „de különben roppani bájos kis kölyök” — Jaj de szépen beszél! (Az arcképet visszafordítja.)

(Tovább olvas.) „Eneket is: hangja gyenge, de nem kellemetlen. Táncoltam vele. Kissé születes s nincs benne elég tűz. Jól nevelt lánykának látszik s lehetne belőle valamit faragni. A mama is meg felel; kíváncsi vagyok az „öregre” — (A naplót lecsapja asztalra) Nem olvasom to-

Sövegjártó János

vászon kereskedése

Székesfehérvár, Barátok épülete.

Nagy választék ág- és asztalneműekben, színes és fehér barchetók stb.

olcsó, szabott árak mellett

Mai lapunk 4 oldal.

0000080

nusban igyekezett mérsékelni a közgyűlés magatartását az új kormány iránt:

— Egyet nem ért az előadói előterjesztésben, hogy az állandó választmány miért illeti bizalmatlansággal az új kormányt (Mozgás.) Ez a kormány arra hivatott, hogy a korona és a nemzet között megingott bizalmat helyreállítsa (zajos ellentmondások) és a magára vállalt nemzeti missziót nagy jóindulattal... (Ah! Eláll! Abzug! Levele! Így beszél egy volt 48-as! Grünfeld Jakab: Elég volt az öt évi tanulságokból. Tönkre tették az országot!) Ezekre a kijelentésekre nagy kavargás támadt a közgyűlési teremben. A melyben sem az elnöki csengő, sem a szónok szavai nem voltak hallhatók. A szónok tovább beszél nagy izgatottsággal, a közgyűlés elleneszenve pedig gunyos és lekicsinylő szavak áradótát zudítja feléje. Percek mulnak el, míg a közgyűlés visszatér a rendes medrére s az alispán kijelentheti, hogy a beérkezett ellenindítványra elrendeli a szavazást. Az előadói indítványt 80, Sárközy ellenindítványt 17 szavazattal lntézte el a közgyűlés. A tisztviselők közül a Sárközy-féle indítvánnyal tartottak: Kálmán Vince, Heltay Jenő, Huszár Dezsdó, Kornis Boldizsár főszolgabírók, Kukorely Béla árvaszőlői jegyző és Meszleny László tb. szolgabíró. Koller Pál, a sárkeresztúri függetlenségi párt elnöke az asztalra ül, ami humoros félreértésre ad alkalmat. A vérmes khuenisták, a kik nem értették fel a dolog komikumát, éljont kiáltanak feléje, mire a közgyűlés mulatása közben jegyzi meg, hogy — hiszen ő ül.

Szavazás előtt a kavargódás lecsillapulásával még Kenessey Gyula szól hozzá az indítványhoz: Az előadói javaslatot a legcsekélyebb kétkedés nélkül teszi magáévá. A kormány nem állja az által, hogy költségvetés nélkül kormányoz, a törvénytelen utra való lépést. Ez a kihívó magatartás megokolja, hogy a nemzet iránta a legcsekélyebb bizalmat se kockáztassa meg. Ha a nemzet előlegesen néki bizalmát, ezáltal mintegy felhíván arra, hogy egyik törvénytelen lépést a másik után kövesse el.

vább! Tisztelt uram, ugylátszik egy lappal kevesebbet tépett ki a naplójából... Amint hazajön (félíg sirva) mindjárt elválóok tőle; az asztaltól el is választom magam. (A saját arcképét átviszi a zongorára.)

— Azt mondja, hogy az én hangom gyenge. Az enyém? Hiszen mikor odahaza egyszerre sirtunk, — pedig 12-én voltunk gyerekek — az én hangom mindig kihallatszott. És neki az ilyen hang gyenge! És hogy a táncnál nincs bennem tűz! Én beunom?! No de ilyet! (A zongorához megy; állva egy csárdást ver ki rajta miközben maga is táncol.) — Hogy én szögletes vagyok! Hát hol van rajtam szöglet?! Hiszen a multkor megbodítottam, egy folyóban gurultam le a lépcsőn; — és a mozdulatim? (Férfje arcképéhez.) Tisztelt uram, látot már engem bosztoni táncolóni? No hát idenezen. (A zongora felé megy, majd hirtelen megáll.) De hisz a bosztoni bajos lesz magamat kisérni! No de sebalj! (Mégkopogtatja a falat, mire a szomszéd teremben felhangzik a zene s ő táncolni kezd.) (A tánc után a férje arcképéhez) No látja! Most ezek után írjon naplót (Szepesgye.) Csak arra vagyok kíváncsi, hogy tulajdonképpen miért vett feleségül. Mégis megnézem legalább a naplója végét. (Olvas) „Május 1-jén kaptam én vagyis ő éntőlem az első csókot. (Levágja a naplót az asztalra.) No ni, hogy hazudik! Tisztán emlékezem az az egész históriára. Így történt. A papa itt ült fotelen és horkolt; de nem ám g-vel hanem k-vel. Így ni (Mutatja.) khá phú, khá phú! A mama szintén egy fotelen ült és úgy tett mintha aludnék. Én a völégény-jelölt ural a hátuk megett ültem a díványon. A mama meghagyta, ha Karcsi pusztit találna adni, hát én rögtön sikitsak. Én megfogadtam a mama szavát azzal a külsőbűséggel, hogy az első 12-öt kitartottam sikítés nélkül, mikor aztán a sikítésre a mama felébredt és Karcsi megkérte tőle a kezemet, felkeltettük a papát is és szegény apus olyan álmos volt, hogy tévedésből a mama kezét tette a Karcsiéba s úgy mondta: „Vidd el fiám, legyen a tied!” (Az arcképéhez) Igen ez így történt, nem pedig ahogy maga mondja. Én az esküvő előtt sokasom adtam magának pusztit, mindig csak

Miskolcz város a törvényhatóságok elé azt az indítványt terjesztette, hogy minden év okt. 6-án képviselőség magukat az aradi gyásznapra. Az indítványt elfogadják.

Jásznagykúrvármegye a felfordult politikai viszonyokra való tekintettel szervezni kívánja a nemzeti ellenállást. Evégből komoly figyelemreméltó határozathozatalra hívja fel a vármegyéket. Nevezetesen azt kívánja, hogy a törvényhatóságoknak módjában legyen alkotmányos ellenállást kifejeíteni, ha a vármegye élére olyan főispán, vagy kormánybiztos kerül, aki nem képviseli a nemzeti akaratot. A vármegyék szabályrendelileg biztosítsák rendkívüli esetekben a közgyűlések összehívását, mert addig az kizárólag a főispánnak, mint a kormány exponensének joga volt. A közgyűlés nagy lelkesedéssel tette magáévá az indítványt, amelyet oda módosított, hogy 100 bizottsági tag kívánságára köteles legyen közgyűlést egybe hívni a főispán.

Ezután a közgyűlés szokásos sablonszerű része következett. Az érdeklődés azonban a vármegye szoros közügyeivel szemben is fenmaradt, amelyet természetesen a közgyűlés hivatalában szempontjai szerint értékeltünk. A tárgysorozatból kiemeljük a következőket:

A földadó bizottsági tagságot H. Földes János nem fogadta el, helyébe Kasó Pál abai lakost választotta a közgyűlés. Az állandó választmány üresedésben levő tagságát Horváth Gyula dr. ruházták. A Fejér- és Tolnavármegye h. é. vasut részvénytársaságába Szitts Jenő alispán és Szavits Miklós dpentelei földbirtokos küldetett ki.

Elhatározták a községek népmozgalmának nyilvántartását. A határozatot közbiztonsági szempontok okoják meg.

Udvarhelymegye felirt Ófelségéhez és a képviselőházhoz, hogy a választói jog megalkotásában érvényesüljenek a nemzeti érdekek. A felirathoz hozzájárul a közgyűlés.

A közgyűlés rendezte a községek éjjeli őri szolgálatát. Eddig a hivatások éjjeli órák mellett is kötelesek voltak a község lakosai éjjeli őri

maga csókolott engem, én még csak a számat sem mozdítottam meg. Nem bizony! Különben ha akarja be is bizonyítom hiteles okmányokkal; mert nekem is volt ám naplóm; sajnosom is, hogy elégettem. De szerencsére az utolsó lapot megtartottam magamnak; nálam is van. (Egy kis cedulát vesz elő.) Ég kérem az összesített statisztikai kimutatás boldogult leánykorom fontosabb eseményeiről. (Olvas.) Udvarlóm volt 101; 7 szőke, 21 barra és 73 kopasz. Összes kidásaim az utolsó 3 év alatt 21 krajczár krumplicukorra. (Nagyon szeretem.) A mamától kikaptam 364-szer. Mákos tészta volt 141-szer. (Nagyon szeretem.) Menyasszony voltam 3 hónapig. Az ezen idő alatt kaptam pusztik 100.000 és 5 tízed. Az 5 tízed az elfejzés előtt való napon történt. A Karcsi ugyanis éppen megakart csókolni, mikor a mama bejött s így a puszi félbemaradt; de küldött helyette levelben legalább is 7 milliót. S minthogy naponként 10-szer is elmondta, hogy szeret, ennek elmondása a vasárnapokat duplán véve kiteszi a 100.000-et. Összevesszünk naponta egyszer; kibékültünk 10-szer. A kibékülést lásd a pusztik rovata alatt. Látja, hogy nekem van igazam, nem pedig magának. Ha úgy volna ahogy maga mondja, akkor ebben ez is megvolna. (Félíg sirva.) No de most már mindegy. De mielőtt végleg elválnék tőle, megnézem még a naplójának a végét. (Kinyitja a naplót, szegyenkezve.) De hisz ezt ma írta. Akkor talán nem is illik olvasni. Eh, mégis! (Olvas.) „Szórtam, — imádom, valóságos angyal, kinél szebbet, édesebbet az ég nem teremthetett. Édes kis feleségem tied örökre szívem minden dobánása” — egy b-vel írta, kijavított (kijavítja) „minden gondolatom.” — (A naplót leteszi; kezébe veszi férje arcképét, gyöngéden nézi, majd megcsókolja.) Aztár szótlanul a zongorához megy s onnét arcképét átviszi az íróasztalra a másik mellé — de messzire, majd mindig közelebb, végre egész egész egymasmellé állítja a 2 képet. (Szegyenkezve, ujjával a szájában.) Karcsi gyere haza; minden megvan bocsátva. (Csengetés hallatszik.) Ha már nem repülhetek, legalább úgy ugrom az én drága uram nyakába!

szolgálatokat végezni. A vármegye új szabályrendeletét, amely a községek lakosait felmenti az éjjeli őri szolgálat alól, helyesléssel vette tudomásul a közgyűlés.

Mosonmegye a cigányügy országos rendezése végett közös akcióra hívta fel a vármegyéket. Az akcióban, amely a cigányok rendőr megfokozását szigorúbban foganatosítja, vármegyénk is részt vesz.

Ercsi község határozatot hozott, hogy a kath. plebánus párbérét a pótdávall együtt hivatalosan fogja behajtani. A határozatot felebbezés folytán elutasította a közgyűlés.

Néhány jelentékelenebb tárgy után a közgyűlés 12 órakor ért véget.

Vigyázzunk!

— A szabadkőmives lapok megindulnak. —

Három nap előtt nagy meglepődéssel olvastam a Budapesti Hirlapban egy levelet, mely arról szól, hogy a magyarországi szabadkőmives gyermekújság legközelebb megindul. Tervezőnek elkészítészé Hegedűs Nándor, egy nagyváradai szabadkőmives lap szerkesztője van megbízva.

Magát a szándékot régóta emlegetik komoly katolikus lapjaink, melyek teljes erővel iparkodnak felnyitni a még mindig alvó katolikus közönség szeméit. A szabadkőmives páholyokban a mult év folyamán határozta el a szabadkőmives gyermekújság megindítását. Meglőpő csak az, hogy liberális lapok is kezdik látni az ifjúság lelkét fenyegető veszedelemet.

Ez a veszedelem tehát már egészen közel van az ajtóban! Mint a Budapesti Hirlap levélírója mondja, a tervezett ifjúsági lap „nem lesz a mesék, a hőbortos érvelési fogalmakból.” (Isten, haza, tisztesség, becsület, stb.) Azaz, mi tudjuk, hogy lesz szó mindezekről bőven abban az újságban. Csak nem lesz köszönet benne. Általános meggyőződés ugyanis szabadkőmiveseknél, hogy olyan nemszedekkel szemre sem lehet menni, melyet kis korában vallásos mesékkel elbűbölttek. A jelszó tehát: a kis gyermekek lelkéből kiölni mindent, ami Istenre, vallásra, erkölcsekre, hazára vonatkozik.

Nos, katolikusok szűlők tessék az új gyermeklapra előfizetni!

A minap egyik esti lap írta a következőket: Március 15-én fog megindulni „Budapesti Újság” cím alatt egy nagy, hatalmas szabadkőmives napilap, mely állandóan naponta 32 szövegoldal, vasár- és ünnepnap 50 szövegoldal jelenik meg a hirdetési oldalakon kívül. Ekként terjedelménél fogva is a legnagyobb napilap lesz Magyarországon. Az új lap szerkesztőjének Yartín (Nyitrai) József, „Az Újság” munkatársa van kizemelve. Az új hirlap részvénytársasági alapon áll és eddig egy millió hátszáz ezer korona értékű részvényt jegyeztek a szabadkőmivesek és eddig több mint 11 ezer előfizetői toboroztak még a lap megindítása előtt.

Az új hirlap az egyházi javak szekularizációja, a népoktatás és a gyermekvédelem, szegényügy, közegészségügy államosítása, a szerzetes rendek feloszlatása, a kötelező vallásoktatás eltörlése érdekében fog működni.

Egy kimondott, fölésküdt ellenséggel több száll velünk szembe. Már előre szerezték 11 ezer előfizetőt, amelyek persze szaporodnak, ha oly óriási mennyiségű olvasni valót adnak, mint ígértek. És tehetik, mert van pénzük! Egy pár hónap alatt egy millió kétszáz ezer koronát szedtek öszezen ellenségeink, míg mi két év alatt alig tudunk összehozni kétszáz ezer koronát. Ott majd dolgozni fognak pénzrel mi katolikus lapok meg tengődhetünk tovább, mert nincs pénzünk, a katolikusok alszanak, vagy ha ébren vannak is, rajta ülnek a kincsesládaikon. Nagy veszedelem fenyeget: bennünket, jó lesz ébredni.

Nem lesz érdektelen, ha ezen tényekkel kapcsolatban bemutatunk egy kis statisztikát arról, hogy minő lapokat olvas például Székesfehérvár katolikus közönsége.

Körülbelül 70, jórészt intelligens katolikus

családban néztünk utána, mind a lapokat jártnak és olvasnak.

A tanulmányos statisztika a következő:

A 70 család közül (néhányikre természetesen több lap is esik) jártnak;	
A nagy napilapok közül:	
A Budapesti Hirlapot	25 példányban.
Pesti Hirlapot	3
Pesti Napló	3
Magyarországot	4
Az Újságot	3
Alkotmányt	3
A krajcáros, illetőleg két krajcáros lapok közül:	
A Napot	10 példányban.
Friss Újságot	30
Uj lapot	20
A szépirodalmi lapok közül:	
a Vasárnapi Újságot	9 példányban.
az Uj idöket	4
az Életet	0
A gyermeklapok közül:	
az Én Újságomat	14 példányban.
a Hasznos Mulattatót	18
a Jó Pajtást	1
a Kis pajtást	1
a Zászlókat	16
a Nagyasszonyunkat	1
A minden kategórián kívül eső világpletykával foglalkozó Tolnai Világplaját 21 példányban.	
Szóval, a helyzet a következő:	
70 család közül nagy napilapot járát 41 család	
ebből katolikus lapot	30
Krajcáros lapot járát	60 család
ebből katolikus lapot	20
Szépirodalmi lapot járát	13 család
ebből katolikus lapot	egy sem.
Gyermeklapot járát	51 család
ebből katolikus lapot	18
Vagyis, a 70 család járát összesen 188 lapot	
ebből katolikus lap	41.

Ez utóbbiakhoz lehet számítani a helybéli Fejérmegyei Napló 16 előfizetőjét.

S most még ránk köszönt a két szabad-körműves újság.

Katholikusok, keresztények, magyarok! Mit gondolunk, nem lesz baj?

Szilgma.

UJDONSÁGOK.

Lapunk előzetőinek mai számunkkal mellékeljük *Prokászka Otobár* dr. megyéspüspök szövegét híveikhez a nagyböjt elején. Meg vagyunk győződve, hogy olvasóinknak nem szerezhetnének nagyobb örömet, mint mikor főpásztorunk eszmiéi kincsházából a legértékesebb gyöngyszemeket nyújtjuk át az elmélkedésre annyira alkalmas időszakban, a nagy böjt elején.

— **Eszküvő.** Juhász Viktor városi levéltárnok a mult kedden esküdtöt örök hűséget *Gippert Mihály* móri magánzó bájos leányának *Jankának* a móri kapucinusok templomában. Az esketési szertartást P. *Novák* Kandid. kapucinus atya végezte, aki megható beszédet intézett az ifjú párhoz.

— **A Kath. Kör estélye.** Az egész farsangi idénynek alig volt a mulatság sikerében gazdagabb estélye, mint e milyet tegnap láttunk lezajlani a Szent István Terem hatalmas falai között. Háromszáznál többen jöttek össze a pompás estélyre, a mely — a mint ismeretes — hangversennyel kezdődött. A művészi szereplők közül első sorban a bájos Pichler Annuskát emlíjük ki, a kinek édesen behízelgő dalai, erővel teli, színes hangja óriási lelkesedést kellett a hallgatóság soraiban. Pusztai Sándor művészi tárogatója a kuruc világ bűbájos levegőjébe vont bennünket, a mihez hozzájárult még a Pozsár Lajos cigány zenekarának csöndes, hangulatos kísérete. Frycz zenekara a legeslegjobb nyújtotta gazdag műsorával. 11 órakor megkezdődött a tánc, és tartott kiválóan kivilágos, kivilágított, a lelkes hangulatban, a mi mellett becsületére válhatik Fehérvár fiatalosságának. Igazán meg-

dicsérvjük őket, mert a kath. kör fiatalosága azok közé a ritka fiatalok közé tartozik, a mely akár is, tud is mulatni, illetőleg mulatni is a ki ott részt vett, az szívesen emlékszik vissza az eltöltött kedves órákra. Jelen volt a következő:

Agóts Istvánné, Rózi, özv. Almássy Andrásné, Almássy Istvánné, ifj. Almássy Jánosné, dr. Bierbauer Viktorné, Szaplonczay Annus, özv. Bruza Józsefné, Mariska, dr. Dalmay Gézané, özv. Eisenbarth Ferencné, özv. Emhecht Gyuláné, Endresz Mici, Geiszt Józsefné, Gerő Jakabné, Linus, Gindl Ödönne, Hegedüs Gyuláné, Héjji Imréné, Irma, Margit, Hekenaszt Kálmánne, dr. Holly Gézané, özv. Horváth Gyuláné, Elvira, Hrabovszky Aurélné, Jámbor Zsigmondné, Kálmán Lajosné, Margit, Etuka, Kapcsa Ilona, dr. Kerekes Lajosné, dr. Kneifel Ferencné, Knesz Ferencné, Kolb Ferencné, Emília, Konrád Kálmáné, Kostyelik Etel, Kováts Ferencné, Kováts Józsefné, Rózsa, Kováts Károlyné, Ilona, Pirokska, Irén, Kunos Gyuláné, Láber Jolán, Lambert Vilmosné, Liebhart Jánosné, Etel, Lujza, Anna, özv. Marschall Nándorné, Mariska, Mária Péterné, Mayerhofer Ferencné, Mészáros Matild, Mocnich Károlyné, Móhly Lajosné, Mariska, Molnár Józsefné, Margit, Mráz Vencelné, Hilda, Paulovits Rózalka, özv. Perlay Istvánné, Anna, Ilona, Pete Jánosné, özv. dr. Pichler Józsefné, Annus, Rostaházy Jánosné, Roszberger Juliska, dr. Saára Gyuláné, Sárkány Ferencné, Mariska, Margit, Annus, Schmidt Istvánné, Schnetzer Irén, (Káptalanitói), Schnetzer Kálmánne, Semsey Ilona, Siposs Sándorné, Spanly Adolfiné, Stermeczy Imréné, Irén, Ilona, Stojkovits Péterné, Irén, Szammer Mariska, Szalay Bálintné (Rizapuszta), Szauter Józsefné, Szab Istvánné, Szemerey Luli (Veszprém), Szóks Ilona, özv. Szűts Kálmánne, özv. Takáts Ferencné, özv. Vecsey Lajosné, Weisz Ida (Ráckeve), Vida Istvánné, Vida Pálné, Wéber Józsa.

— **Dieballa György**, a város közgazdasági előadóját kérelmére érdemeinek elismerése mellett felmentette állásától. Helyébe *Hübner* Károly városi bizottsági tag nevezteit ki.

— **Újságró—városbíró.** *Gara* József budapesti lapszerkesztő, a magyar újságrás egyik érdemes, kiváló munkását, városunk szülőjét a mult héten szép megiszteltetés érte. Budapest székesfőváros törvényhatósági bizottsága a IV. kerület (Belváros) városbírájává választotta. Erre az állásra rendszeres tősgyökeres fővárosi polgárt választanak, annál nagyobb kitüntetés, hogy ez esetben erre a szép tisztségre egy vidékről felkerülő újságrót méltattak.

— **A Népakadémia** vasárnapi előadását *Halnek* Béla hitoktató tartotta, aki a gyermekbíróssággal foglalkozott nagy jogi alaposággal, igen érdekes előadásban. Az előadást nagy tetszéssel fogadta a nagy számban megjelent hallgatóság. Előadás után mulatót színeltek volt. A Szabad Liceumban nem volt előadás.

— **A Szekesfehérvári Polgári Dalkör** hangversenye és táncmulatsága vasárnap este folyt le a Szent István Teremben nem épen széles, de annál kedvesebb keretek között. A hangverseny programját jórészt egy ez alkalomra alakult zenekar töltötte ki, amely Jámbor Zsigmond vezetése mellett, meglepő művészi készültséggel előadott darabokkal gyönyörködtette az estély közönségét. A dalkör néhány énekszáma egyaránt dicséri a derék karmestert és dalkör tagjait. A hangversenyt tánc követte, amely eleven hangulatban reggelig tartott.

— **Estély Mórót.** Nagyszabású estélyt rendezett szombaton a móri kath. kör, amelynek szellemi része magas irodalmi színvonalon mozgott. *Vass* József dr. székesfehérvári tanár, mint a Széchenyi Szövetség tb. elnöke tartott mélyen járó előadást a katolicizmus kultúrképességeiről. A kath. hivatását fejtegette az óráz megfellezése szempontjából. Sem állam, sem társadalom nem tudja ezt a munkát elvégezni, azért van és lesz szükség mindig a kereszténységre. Az előadást egy egyfelváltóan kitűnő francia színjáték követte, amelyben elsőrendű alakítást nyújtottak *Jalaska* Ilonka, Széllits Micike, Dávid Nándor és *Surjanszky* Gyula. Az irodalmi rész után tánc volt, amely a legkedélyesebb hangulatban reggelig tartott.

A jelenvolt hölgyek névsora: Özv. *Bolla* Jánosné, Hedvig és *Mariska*, özv. *Budai* Józsefné, *Dömötör* Gézané, *Durand* Felixné (Epest), *Farkas* Sándorné és *Manci*, *Glatz* Lajosné, dr. *Heisler* Mórinné, *Incze* Jenőné (Arki), özv. *Jalaska* Jánosné és *Ilonka*, *Gébert* Péterné, *Pallos* Ferencné, *Pentz* Lajosné és *Erzsike*, *Pölskey* Sándorné, *Surjanszky* Sándorné és *Sári*, dr. *Szauer* Györgyné, *Schmidt* Mariska, dr. *Szing* Ignácné, dr. *Sleicher* Imréné, *Széllits* Micike, *Szűts* Róbertné, *Turmay* Józsefné és *Mimike*, *Venczel* Józsefné, *Wilma* és *Margit*, *Viesner* Istvánné és *Steffike*.

— **A Lujza sanatorium ügye.** Grünfeld Jakab 50.000 koronás alapítványa egyéb alapítványokkal arra indította a tüdőbajosok intézetének vezetőségét, hogy a Lujza sanatorium megépítését gondjába vegye. Ma d. t. 3 óraker ez ügyben ülést volt *Cziráky* Antal gróf elnökelete alatt, a mely részletesen foglalkozván a sanatorium ügyével a következő megállapodásra jött: A sanatorium felállítására már megtehető az előkészületek. Az együttlevő 60000 koronához kormánysegítséget is lehet kieszközölni, úgy a mint más városokban van. A sanatoriumot a Szent György-kórházzal kapcsolatban terveik. Megválasztották az előkészítő bizottságot, a melynek tagjai lettek, *Szűts* Jenő alepán, *Sára* Gyula dr. polgármester, *Révy* Ferenc, *Turlán* József és *Pataky* Armin. Az előkészítő bizottság hivatása, hogy részletes tervekkel lépjen a közgyűlés elé. A kormánysegítség kieszközölésére a napokban *Cziráky* Antal gróf elnök vezetésével küldötték meg a miniszteriumba.

— **A javadalmi (fogyasztási) hivatal** f. évi február hó 12-től *Kossuth*-utca 7. sz. alá helyeztetett át.

— **A belvárosi fiúiskola** hajdan és most. A belvárosi fiúiskola történetében koraszalkalító esemény, hogy az új iskola felépítése folytán régi, rozszant helyiségeit a közelmúlt napokban újjal cserélhette fel. Hála legyen érte azoknak, kik legjobb erőket és tehetségeiket áldozták a nemes cél érdekében.

Midőn e külső megújulás alkalmából vizszatekintek a multra, az öröm közö az idős diszszonanciaként törom is vegyül. A belv. fiúiskola a régi időben szemefénye volt eleinknek, ami nem is csoda, ha meggondoljuk, hogy Szekesfehérvár intelligens polgárságának reményei itt szivták magukba a tudás elemeit. Ha csak néhány évizeddel ezelőtti idöket nézzük is, azt látjuk, hogy a belvárosi iskola és tanítói állások megkülönböztetett s anyagi ellátás tekintetében is előléptetéses állások voltak.

Anélkül, hogy bármelyik külvárosi tanítói állását, munkáját leicsinyelni akarnám, fel kell tennem a kérdést: Nem tűnik-e fel a város tek. iskolaszékének az a sajtós körülmény, hogy a belvárositanítók évről-évre változnak, a mi érthető is, mert hisz emberi gyarlóság az, hogy anyagi javakért szívesen áldozzuk fel az ideális célokat. Így vándoroltak és vándorolnak a belv. fiúiskola tanítói nagyobb kenyer reményében a külvárosok vezető-tanítói állásaira. Hogy a belvárosi iskola ezáltal veszített, ki tagadhatná?

Ismételtem, hogy egy tanítót sem akarok ezzel személyében bántani. Távol áll tőlem, hogy az általam úgy egyenkint, mint összeségben igen tisztelt tanítói kar bármely tagját lebecsülni akarnám. Ha van munka, mit tisztelni tudok, úgy ezek egyike a tanító munkája, hisz magam is több gyermekes családapá vagyok.

Meggyőződéseim azonban, hogy a belvárosi fiúiskolát a kívánatos színvonalon csak úgy tarthatjuk meg, ha az ezen iskolánál működő tanítók állását előléptetéses állásnak minöztjük s: a sok személyi változást megakadályozzuk. Azal, hogy az iskola 4 tanítójának dotációját 2-3 száz koronával felemeljük.

Hogy ez a többi tanítóra sérelmes lenne, az okadatolásra alig szorul. 4 jobb javadalmazású állás tantesület minden tagjára csak előnyös lehet, mert hisz a belv. tanítók sem élnek örökké és a megürült állások mindig az arra érdemeket szerzett tanítókkal töltenek be. Azt sem szabad figyelmen kívül hagyunk, hogy míg a legutóbbi 10 év alatt a tantesület száma 40-ről 55-re szaporodott addig az előléptetéses állások száma csak 2-vel emelkedett.

A midőn a jelen sorokban fejtegetett eszméket az illetékes tényezők szíves figyelmébe

ajánlom, még egyszer és ismételtel kijelentem, hogy irásomban egyedül egy cél vezetett: Széksefővári intelligens gyermek-ifjúságának nevelésügye.
Egy családapa.

— A vármegye szabályrendeletel. A vármegyei közigazgatás szabályzó szabályrendeletek összegyűjtését és kinyomtatását két évvel ezelőtt elhatározta a vármegye közgyűlése s a teendőket végzését Balassa Sándor főjegyzőre, Balassa Imre dr. tb. főjegyzőre és dr. Schlamadinger Jenő tb. főjegyzőre bízta. Hosszu munka árán készen állanak a szabályrendeletek egy kötetben, amelynek ára 2 korona lesz. A közgyűlés tagjai s a községi előjáróságok mindenesetre nagy haszonnal forgathatják. Ezek a szabályrendeletek annyi ügyös és felhasználható dolgot foglalnak magukban, hogy ha a bennük foglaltakat megvalósítani akarjuk, a megye közigazgatása sokkal termékenyebb lesz.

— Új irnoki állás. Ivánca község új irnoki állást szervezett. Az állást a megyei közgyűlés fogja jóváhagyni.

— Esküdtárszéki tárgyalások. Tegnap kezdődtek az esküdtárszéki tárgyalások, amelyeknek elsője Lepossa Imre csőzei földműves két rendbeli gyilkosságát tárgyalta. Lepossa Imre 1908. augusztusában borzalmas gyilkossággal kiirtotta két ártatlan gyermekének életét s feleségének meggyilkolását is tervezte, azonban ebben a csendőriek megakadályozták. A gyilkosság oka szerencsétlen családi állapota volt. Feleségével békésen élt s a napirenden levő veszekedések érlelték meg lelkeben a rettenetes gondolatot, hogy családját kipusztítsa.

A két napot igénybevevő tárgyalásra követhetőkép alakult meg a bíróság: Elnök Tömörly József, azazavobírák Sipos Sándor és Rhuz Gyula, jegyző dr. Szőke Gyula, ügyész Hrabovszky Aurél, a vádolt védője dr. Holló Jenő védő ügyvéd. Lapunk zártáig ítélethozatal nincs.

Üvegből táplált

gyermekek, rózsás és teli arcuakká, erősekké és életvidámakká válnak, ha

SCOTT-féle csukamájolaj EMULSIO-t adnak nekik.

A SCOTT-féle Emulsió-

Ai kiváló vitamin tartalmú a SCOTT-féle májolaj emulsióval — a halcsont — készült gyógyszerbe van.

ban levő tiszta s könnyen emészthető táplálék, gyorsan jóváteszi a táplálkozásnak akármely fogyatkozását. A

A SCOT-féle Emulsió-t

nagyon szeretik krémszerű ízért. Kitérő bármilyen okból eredő erőhanyatlás és gyengeség ellen.

A SCOTT-féle Emulsió

a legkiválóbb.

Egy eredeti üveg ára 2 k. 80 fillér.

Kapható minden gyógyszerárban.

— Új állami iskola. Ráckeresztur község elhatározta a régi községi iskola helyébe állami iskola felállítását. Ezzel együtt persze tanító lakásokat is kell építeni, amire a község 37 ezer korona kölcsönt vett fel.

Idegen szavak és nevek snótára Kelemen Bélától. csinos vásonkötésben 4 koronáért kaphatók, Klöckner Péter cs. és kir. ud. könyvkereskedésben Széksefővárott.

— Kisláng nagyközség. Régi óhaja vált valóra Kislángnak, ennek a rohamosan fejlődő új községnek. Lakóinak száma máris meghaladja a 6 ezret s magában az is megérlette a hivatalos faktorok elhatározását, hogy Kisláng nagyközséggé fejlődjék. A jegyzőség ezelőtt Nagylángon volt, ahova a 8 kilométernyire lakó kislángiaknak botrányosan rossz utakon, minden apró-cseprő községi ügyben át kellett rándulniuk. Ez az állapot most megváltozott. A nagylángi jegyzőség Kislángra tételt át s ezáltal Kisláng nagyközség lett.

— Visszatérés. Gyertyaszentelő Boldogasszony-ünnepén Sárszentmihályon Kiss Júlia az ev. ref. vallású visszatért őseinek vallására, a kath. vallásra. A hitvallást Székely Gyula udvari káplán kezébe tette le.

— Farsang a vidéken. Lovasberényben a kath. Népkör saját pénztára javára máh 23-án a kaszinó összes termeiben igen sikertelt táncmulatságot rendezett, mely alkalommal felléptettek: gróf Cziráky Antal, gróf Cziráky Béla és herceg Eszterházy Miklós 10—10 kor, Béres János, Stettler Péter Gáspár 5—5 kor, Marton György 4 k, Ruzsnyák Lajos 3 k, Krécsy Károly, Elbert János, Mihályfy Gyuláné, Matisz Lajos és Krauzler Béla 2—2 k, Prail Antal, Hetteleisch István, ifj. Elbert János, Breitenbach Ferenc, Helfer János, Czager Lajos és Mihály 50—50 fillér és Szita Vendel 40 f. A fellépőknek e helyütt mond halás köszönetet a rendezőség.

— A csákbényi duvadak. Csákbény község lakosainak nagy panaszuk van az erdőkből előtörő duvadak pusztításai ellen. A község birlokosainak természetben nagy kárt tesznek. A termések mintegy negyedrészevész el a duvadak, a szarvasok a vaddisznók stb. pusztításai által, amelyek különösen ősszel járnak ki a termésre a csákbényit 30—40 ezer holdnyi területen körülvevő erdőkből. A csákbényiek nehezen tudnak védekezni a pusztítások ellen. Végre községi határozatot hoztak, hogy a pásztorok hosszú csövű fegyverrel látják el. A határozatot felterjesztették a közgyűlés elé, s melynek előadója az állandó választmány véleményre támaszkodva, megsemmisítette a községi határozatot. Az állandó választmány álláspontja az volt, hogy ne adjon precedenset a községek pásztorainak kezébe, mert ez a vadállomány veszélyeztetésével járhat. A közgyűlés felülbíráván csákbényi község határozatát Benkő József jegyző talpraesett felszólalása után kivételesen hely adott a község kérelmének.

— Rövid hírek.

Fatolvajok. Árki József sárbogárdi lakos udvarából ismeretlen tettesek 170 korona értékű hasábfát elloptak. A csendőrség nyomoz kiléltük után.

Serfűszűs lépett fel Pusztaszabolcs községben. Az alispán elrendelte a zárlatot.

S z i n h á z.

Szombat, február 5.

Színészvér. A könnytűvű színészvilágból mutatott be egy könnyű, mélyebb hatásra nem számító témát, amely mélyebb érdeklődést nem mutató szűkkörű publikum előtt folyt le. A második felvonásban Fekete Irén táncoló tehetségének legeslegszébb tulajdonságait csillogtatta. Bihari Erzsinek a főszerepben jutott tér tehetségeinek kifejtésére s bátran mondhatjuk, hogy nem láttuk még öt ennyi jókedvvel, ennyi pajzansággal játszani. Szinte önmagát mulatta fölül.

Anyakönyvi statisztika.

1910. január hó 29-ától 1910. február hó 5-ig.

Születés. Született: 7 törvényes fiú, 12 leány, törvénytelen fiú 0, leány 0, halvaszületett törvényes fiú 1, leány 1, törvénytelen fiú 0, leány 0. Összesen 21.

Halálozás. Elhalt: 7 éven aluli 2 törvényes fiú, 3 nő, 7 éven felüli 9 férfi, 5 nő. Összesen 16. Eszerint a születést a halálozást 5-el múlta felül.

Meghaltak:

Deutsch Simonné, Walkuger Katalin. Ir. 63 éves, Iskola-u. 6. — Nikolic Sándor g. kel. alánus hatona 28 éves Budai-ut 31. — Pepp József r. k. k. háziúr, 28 éves, Széchenyi-u. 59. — Ösv. Mairer Károlyné, Hodon Teréz s. k. 73 éves, Vendel-u. 9. — Homán Károly r. k. napsz. 35 éves, Szent György-körház. — Csányi András r. k. kéregető 68 éves, Olaj-u. 78. — Hegedűs József r. k. napsz. 57 éves, Szent György-körház. — Rostási Szabó István r. k. 5 hó-napos, Erzsébetiget mögött. — Varga Lajos ref. szobafestő-tanonc, 17 éves, Gyümölcs-u. 3. — Rosta Istvánné, Saigeti Zsófia ref. 34 éves, Horváth István-u. 10. — Szécsényi Jánosné, Viancai Barbála r. k. 69 éves, Öreghegy, 1041. — Csurgai Horváth Ferenc r. k. földm. napsz. 18 éves, Homokos. — Kármik Leuko r. k. 44 éves, Távirat-u. 19. — Steciana Jend r. k. vaskezesedő segéd 28 éves, Vörösmarty-tér 12. — Pap István ref. 1 napos, Széchenyi-u. 98. — Farkas Péter dr. ca. és kir. keselő tiszt (szaksodós) g. kel. 48 éves, Csonka-u. 11b.

Fejérmegyei váli járásának fősolgabírja.

500/ki. 1910. szám.

Pályázati hirdetés.

Fejérmegyei váli járásához tartozó Vértescsaba községben megüresedett segédjegyzői állásra pályázatot hirdetek.

Ezen állás javadalmazása államsegéllyel kiegészített 1000 korona készpénz fizetés és évi 120 korona lakpénz.

Felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy az 1900 évi XX. tc.-ben előirt minősítésüket igazoló okmányokkal felszerelt pályázati kérvényüket folyó évi február hó 27-ik napjának déli 12 óráig hozzám annál is inkább adják be, mert a később érkező kérvényeket figyelembe venni nem fogom.

A választást március hó 2-án d. e. fél 10 órakor fogom Vértescsaba község-házánál megtartani.

Váli, 1910. február 4-én.

Tarafás, fősolgabíró.

A FEJÉRMEGYEI TAKAREKPÉNZTÁR

1910. február 19-én délután 4 órakor (az intézethelyiségében)

rendes évi közgyűlést

tart,

melyre a részvények, hivatkozással az alapszabályok 64. §-ára*) tisztelettel meghívotnak.

Tárgyszorozat:

1909. évi üzletforgalomról szóló igazgatósági jelentés.
- Határozathozatal az igazgatóságnak az 1909. évi zárószámadás betérjesztése és ennek kapcsán a mérleg jóváhagyása, a tiszta jövedelem felosztása, illetve az osztalék megállapítása, a felügyelő-bizottság és az igazgatóságnak jegyzőkönyvileg leendő fölmentése tárgyában tett javaslatok fölött.

Széksefővári, 1910. január 31.

Gróf Zichy Aladár

*) 64. §. Közgyűlésen csak oly részvényes gyakorolhatja szavazati jogát, kiknek részvénye 4 héttel előbb nevére iratott és három nappal a közgyűlés előtt (esetint tehát 1910. február 10-ik napján) az intézet pénztáránál letételt.